

діяльності: прибутковість, ліквідність, розширення клієнтури, завоювання нових ринків, впровадження нових видів операцій та послуг і т. ін.). У другій групі основними факторами можна назвати наступні:

- стабільність депозитів;
- спектр (гама) операцій і послуг, що здійснюються банком;
- професійна підготовленість, кваліфікація і досвід персоналу банку;
- клієнтура банку;
- цінова політика банку;
- рівень ризику-менеджменту.

При розробці депозитної політики для точнішої характеристики ресурсної бази банку необхідно дати оцінку ступеня стабільності депозитів, характер коливань обсягу депозитів. Для оцінки ступеня стабільності депозитів визначається стабільна частина депозитів, тобто обсяг коштів, несхильних або малосхильних до впливу коливань кон'юнктури ринку.

Л. М. Кириленко

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ОСОБИСТОГО СПОЖИВАННЯ У ТРАНСФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ

У підході до аналізу особистого споживання необхідно керуватися наступними методологічними засадами. По-перше, особисте споживання залежить від типу економічної системи, від співвідношення державних і ринкових важелів господарювання. По-друге, особисте споживання необхідно розглядати як результат комплексної множини об'єктивних та суб'єктивних факторів, що здійснюють прямий або опосередкований вплив на процес руху потреб із абсолютних у фактично задоволених. По-третє, особисте споживання необхідно розглядати не тільки як завершальну фазу відтворення, але і як самостійний процес, що має свої закономірності розвитку, де не останню роль грає споживач. По-четверте, особисте споживання вимагає аналізу його якісних та кількісних характеристик. Вони використовуються як інструментарій, що дає змогу визначити рівень особистого споживання в різних країнах, регіонах, групах та прошарках населення. По-п'яте, особисте споживання зазнає впливу світових глобальних чинників, а також загальних гуманних цілей, культурних, природно-демографічних, національних та соціально-економічних особливостей.

Особисте споживання у трансформаційній економіці України є результатом загальноекономічних закономірностей, історичного досвіду, який посилюється впливом світових економічних процесів, ринкових перетворень, прийнятої ідеології реформування.

До загальноекономічних закономірностей відноситься процес зростання особистих потреб, який є об'єктивним і притаманний будь-якій країні незалежно від моделі соціально-орієнтованої економіки, типу господарювання, рівня і характеру розвитку продуктивних сил, економічних відносин, традицій, звичок. Однак рівень їх задоволення у різних групах і прошарках населення диференційований як якісно, так і кількісно. Значні відмінності щодо споживання продуктів харчування і товарів першої необхідності більшості населення, а також духовних і соціальних благ, свідчить про суттєві деформації якості життя людей, що складаються під впливом різноманітних факторів (економічних, соціальних, психологічних, історичних). Така ситуація спостерігається зараз у перехідній економіці України.

Розвиток особистого споживання, що є кінцевою метою матеріального виробництва і соціальної сфери, залежить від своєчасного розв'язання суперечностей, які виникають в процесі руху потреби і зміни її форм. Ці суперечності є суперечностями взаємодії закону зростання потреб з іншими економічними законами. Вони конкретизують глибинну суперечність закону між виробництвом і абсолютними потребами. Для приведення у відповідність протилежних сторін законів необхідними є зусилля держави, підприємств і споживачів. Від цих суб'єктів залежить реалізація відносин особистого споживання. Їхні функції змінюються у різних умовах господарювання (обмежений, перехідний, сформований ринок).

Особисте споживання з економічної точки зору — це система економічних відносин між інтегрованими індивідами і всіма економічними суб'єктами з приводу таких об'єктів споживання, що відповідають культурі індивіда і його доходів з метою вибіркового розвитку індивіда в рамках обмежених матеріальних можливостей і економічних задач даного суспільства.

Вивчення особистого споживання в економічній науці пов'язано з аналізом мотивованої діяльності індивіда в умовах обмежених ресурсів споживання для досягнення споживчих цілей.

В. І. Кириленко

Київський національний економічний університет